„ОЙУУР ҮЛЭҺИТИН КҮНЭ“

ССРС Верховнай Советын Президиума сыл ахсын балаҕан ыйын үһүс баскыһыанньатыгар „ОЙУУР ҮЛЭҺИТИН КҮНҮН“ бырааһынньыктыыр туһунан уураҕы ылынна.

□

МААССАБАЙ ТИРАҺЫНАН

ПОЛИТИЧЕСКАЙ литература издательствота „Ис уонна тас политикалар сүрүн болпуруостарын туһунан ССРС правительствотын сайабылыанньата“ диэн брошюраны бэчээттээн таһаарда. Онно ССРС Министрдэрин Советын Председателэ таб. А. Н. Косыгин бу дьыл атырдьах ыйын 3 күнүгэр VII ыҥырыылаах ССРС Верховнай Советын бастакы сессиятыгар этиитэ киллэрилиннэ.

□

ЭҔЭРДЭЛИИБИТ!

ССРС Салгыннааҕы Флотун күнүн бырааһынньыктааһынынан сибээстээн, оройуон маннык бастыҥ авиатордара ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун Бочуотунай грамотатынан наҕараадаланнылар:

1. РУСЕЦКАЙ Виктор Евгеньевич—самолет командира.
2. ДРУЖИН Петр Михайлович—старшай дизелист.
3. СВИКША Адам Алойзович—радиооператор.
4. САФОНОВ Александр Дмитриевич—радиотехник.
5. ПОНОМАРЕВ Николай Петрович—самолет командира.

Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП ӨЛӨӨННӨӨҔҮ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭҺИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Оленекского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся

№ 66 (935)

Тахсара 10 сыла

Атырдьах ыйын 19 күнэ БЭЭТИНСЭ 1966 сыл

Сыаната 1 харчы

САҤА ПЯТИЛЕТКА СЫЫППАРАЛАР ТЫЛЛАРЫНАН

МИНЕРАЛЬНАЙ УОҔУРДУУЛАР (усулуобунай единицанан мөлүйүөн тоннанан)

ПЛАСТМАССАЛАР, СИНТЕТИЧЕСКЭЙ СЫМАЛАЛАР (тыһыынча тоннанан)

ХИМИЧЕСКЭЙ ВОЛОКНОЛАР (тыһыынча тоннанан)

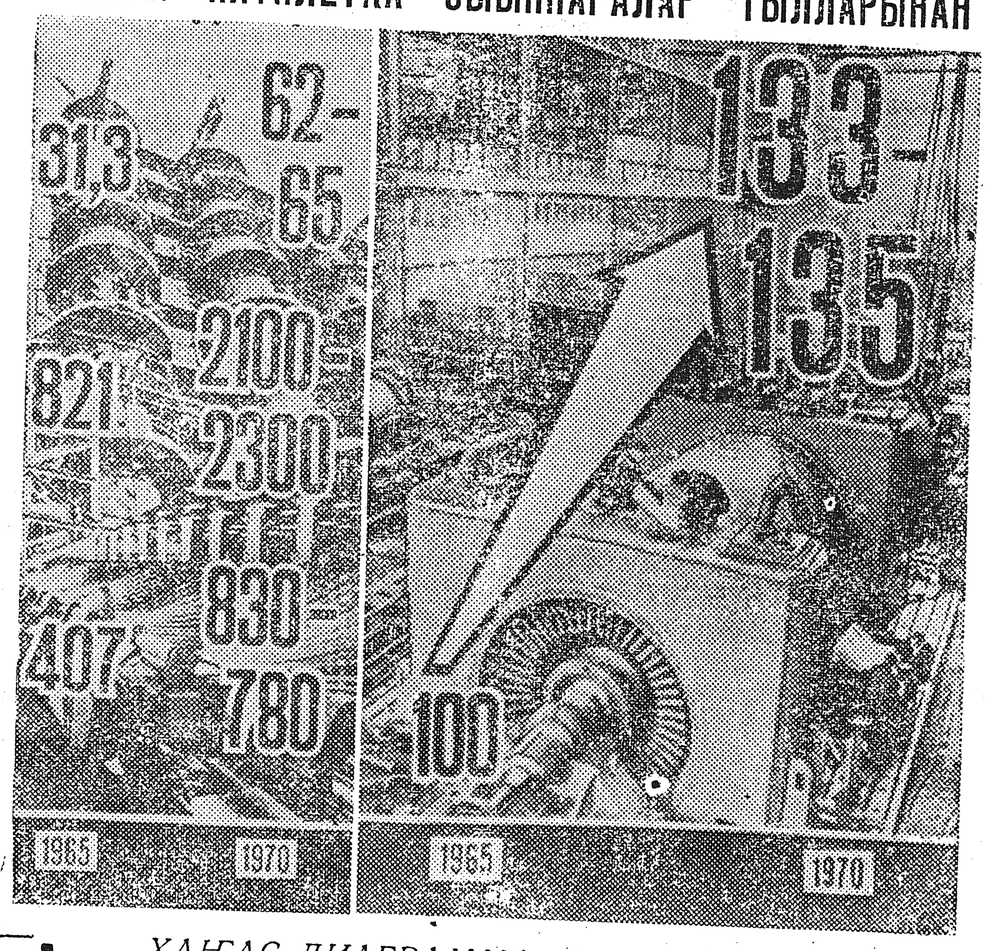

ХАҤАС ДИАГРАММА—ХИМИЧЕСКЭЙ БОРОДУУКСУЙАНЫ ОҤОРОН ТАҺААРЫ; УҤА—ПРОМЫШЛЕННОСКА ҮЛЭ ОҤОРОН ТАҺААРЫМТЫАТЫН ҮРДЭТИИ (БЫРЫҺЫАНЫНАН).

„МАССЫЫНАНЫ ОҤОРООЧЧУ КҮНЭ“

ССРС Верховнай Советын Президиума сыл ахсын балаҕан ыйын бүтэһик баскыһыанньатыгар „МАССЫЫНАНЫ ОҤОРООЧЧУ КҮНҮН“ бырааһынньыктыыр уураҕы ылынна.

ССТА.

ӨРӨМҮӨН ТЭТИМИН ТҮРГЭТЭТИЭХХЭ!

КОМСОМОЛЬСКАЙ РЕЙДЭ МАТЫРЫЙААЛЛАРЫНАН

СОТОРУТААҔЫТА ЫБСЛКС райкома оройуон киининээҕи оҕо тәрилтәләрин кыстыкка бәләмнәнииләрин туругун көрөр аналлаах рейдәни ыытта. Рейдә манныгы бәлиәтәәтә:

оҕо дьааһылатын дьиәтин өрөмүөннәәһин сүнньүнән бүтән әрәр, штукатуркалааһына, кыраскалааһына әрә хаалбыт, өрөмүөҥҥә дьааһыла үлэһиттәриттән ураты төрөппүттәр, оройуоннааҕы коммунальнай прдприятиелар уонна туһсаран оҥоруу комбинаттарын рабочайдара ҕытталлар, аҕыйах хонугунан бу тәрилтә өрөмүөнә бүтәриллән, үлэҕә киириһи, оччоҕо аны оҕо садын өрөмүөнүн саҕалааһын былааннаныллар;

боччумнаах болҕомто оскуола өрөмүөнүгәр уурулуннаҕына сатаныыһы, манна өрөмүөн олус сыылбатык барар, үөрәх аһыллара суоҕ тирээн иһәр да, киһи хараҕар бырааҕыллар күттүөннәәх үлэ барбатах, мантан тустаах объектарга өрөмүөнү ыытарга сыһыарыллыбыт сорох тәрилтәләр әбәәһинәстәригәр әппиәтинәһә суох сыһыаннаһаллара көстөр;

оҕо дьааһылатын да, оскуола да өрөмүөннәригәр дранка суоҕа штукатуркалааһыны улаханнык атахтаабыт, маны кәләр да сылларга әрдәттән учуоттуур буолуохха;

кыстыкка балайда тәрээһиннээхтик оройуоннааҕы сибәәс узела, госбанк бәләмнәнәлләр, киниләр дьиәләрин өрөмүөнүн бүтәрән баран, аҥардас олифа суоҕунан, кыраскалаабакка олороллор.

Түмүктээн эттәххә, тәрилтәләр сыһыарыллыбыт объектарын өрөмүөнүгәр өссө улахан болҕомтону ууран, үләләрин тэтимин түргэтэтэн, үчүгэй хаачыстыбалаахтык өрөмүөннәән бүтәрә охсоллоро әрәйилләр.

Рейдәбэй биригээдэ чилиэннэрэ:
З. ИГНАТЬЕВА,
М. ИВАНОВ,
В. СЕМЕНОВ,

КҮЛҮГЭЭННЭЭҺИН ИҺИН ЭППИЭТИНЭҺИ КҮҮҺҮРДҮҮ

Оройуон прокурэра таб. ЛАРИОНОВ М. М. саҥа Ыйааҕы быһаарар

ССРС Верховнай Советын Президиума бу дьыл от ыйын 26 күнүгэр „Күлүгээннээһин иһин эппиэтинэһи күүһүрдэр туһунан“ Ыйааҕы ылынна. Кини күлүгээннээһин туһунан урукку сокуоннарга туох улары-тыыны уонна саҥаны киллэрдэ?

Саҥа сокуон, туох-ханнык иннинэ, кыра күлүгээннээһин диэн тугун быһааран биэрдэ. Урукку сокуоннарга итинник быһаарыы суоҕа. Биһиги кыра күлүгээннээһини холуобунай эппиэккэ тардыллар күлүгээннээһинтэн кини обществоҕа төһө улахан кутталлаҕынан әрә араарар этибит. Итинник араарыы үгүс өттүгэр мөккүөрдәргә тиэрдәрә уонна холуобунай буруйу оҥорбуттар административнай эппиэтинәскә тардыллыынан әрә мунурданаллара биһиги да оройуоммутугар бааллара. Кыра күлүгээннээһин диэн обществоҕа туттуллубат быдьар тылынан үөхсүү, дьону үөҕүү, о.д.а. дьайыылар буолаллар. Манан сибәәстәән этиэххэ наада: кыра күлүгээннээһиҥҥэ дьону сырбатыы, кырбааһын, малы-салы, плакаттары, лозуннары алдьатыы киирбэттәр.

Саҥа сокуонунан кыра күлүгээннээһин иһин административнай хаайыыга угуу кыра кәмә үрдәтилиннэ: 10 суукка таттан 15 суукка ҕа диэри буолла. Оттон урут 3-тэн 15-кэ диэри этэ.

Бу сокуонунан кыра күлүгээннээһин иһин административнай практикаҕа урут хаһан да көрүллүбәтәх эппиәтинэс саҥа көрүҥэ көрүлүннэ. Ол—кыһалаҥ үлэ. Кини кыра күлүгээннээһин иһин судьуйа уураҕынан, буруйдаах хамнаһыттан 20 бырыһыаныгар диэри тутан туран, биир ыйтан икки ыйга диэри болдьохтоон ананар. Өскөтүн кыһалаҥ үлэҕэ суттаммыт киһи бу миэрэтин толорбот әбәтәр куотуна сатыыр буоллаҕына, үс күннәәх кыһалаҥ үлэ биир күннәәх хаайыынан солбуллуон сөп, холобурдаан әттәххә, икки ыйдаах кыһалаҥ үлэ 20 хонуктаах хаайыыга тэҥнәһәр.

Кыра күлүгээннээһини утары охсуһарга милиция органнарын начальниктарын бырааптара кәҥәтилиннэ. Урут милиция органын начальника кыра күлүгээннээһин иһин, административнай ыстарааптары хааччахтыыр сокуоннар көрдөбүлләринэн, ыстарааптыыр бырааба суоҕа. Билигин кини кыра күлүгээннээһини оҥорбут дьону, суукка ыыппакка әрә, быһаччы бәйәтә 10-тан 30 солкуобайга диэри ыстарааптыыр кыахтаах.

Саҥа сокуон хаайыылаахтары тутар усулуобуйаны әмиэ уларытан биэрдэ. Өскөтүн хаайыылаахтар урут олохтоох бюджет суотугар аһыыр уонна аһылыктарын тәрилтәҕә үләләән килләрәр әбит буоллахтарына, хаайыыга олорор кәмнәригәр таһаарар ороскуоттара аны бәйәләриттән иәстэнәр. Олор барыта холбонон, биир киһи суукка ҕа 1 солкуобайы төлүөхтәах. Кыра күлүгээннээһини оҥорбут киһи буруйун боруостаан хаайыыттан тахсыбытын кәннә милиция органын начальника ол киһи үләлиир тәрилтәтин салайааччытыгар маннык ааттаах киһиттэн бачча харчы тутуллар диэн сурук ыытар. Ону ылбыт тәрилтә салайааччыта буруйдаах хамнаһыттан ыйыллыбыт сууманы тутан ылан, госбанк отделениетын нөҥүө государство суотугар уган.

Кыра күлүгээннээһин иһин хаайыыга түбәспит дьон буруйдарын хаайыыга олорон боруостуурдан куотунар әбәтәр хаайыыга олорон әрә онно олохтоммут режими кәһәр түбәлтәләригәр хаайыыга олорор кәмнәрә өссө 15 суукка ҕа уһатыллыан сөп. Урут хаайыылаах үләттән аккаастаннаҕына, сыччах аһаабыт аһылыгын ороскуотун төлөттөрөр бырааабыла баара, оттон хаайыыга олохтоммут бәрәәдәги кәстәҕинә, изоляциялааһын миәрәтә әрә туттуллара.

Урут милиция органнара кыра күлүгээннээһини 10 хонук иһигәр бәрәбиәркәлиилләрә сөптөөҕүнэн аҕыллар әбит буоллаҕына, билигин ити бириэмэ биир суукканан кәмнәнәр.

Урут, райисполком иһинээҕи административнай комиссия уураҕынан, общественнай миэстәләргә итирик сылдьыы иһин 3-тэн 5 солкуобайга диэри кәәмәйдәәх ыстараап туттуллара. Бидигин ити иһин милиция органын начальнигар 3-тэн 10 солкуобайга диэри ыстарааптыыр бырааб бәрилиннэ.

Саҥа сокуон төрөппүттәр оҕолорун иитәллэригэр, саастарын ситэ илик оҕолор арыгыны иһәр түбәлтәләригәр төрөппүттәр өттүләриттән эппиәтинәһи күүһүрдәр туһунан саҥа бырааабыланы олохтоото. Ол быһыытынан 14—16 саастаах оҕолор кыра күлүгээннээһини дуу, холуобунай эппиэтинэһинэн көрүллүбүт боростуой күлүгээннээһини дуу оҥордохторуна, милиция органын начальника киниләр төрөппүттәригәр әбәтәр төрөппүттәрин солбуйар дьоҥҥо 10-тан 30 солкуобайга диэри ыстараабы түһәрәр.

Өскөтүн 16—18 саастаах

(Бүтүүтүн 2 стр. көр).

ХАҺААҢҺЫТА әрэаграрнай Болгария билигин сир шарын бары уһуктарыгар станоктары, электрокардары, трансформатордары, аккумуляторлары, тыа-хаһаайыстыбаннай массыыналары, араас промышленнай оборудованиелары экспорка оҥорон таһаарар.

СНИМОККА: Михайловградтааҕы радиоэлектроника сыаҕар. ССРС-ка барыахтаах транзисторнай күүһүрдээччини таҥыы.

КҮЛҮГӘӘННӘӘҺИН ИҺИН ЭППИӘТИНӘҺИ КҮҮҺҮРДҮҮ

(Бүтүүтэ. Иннин 1 стр. көр).

оҕолор кыра күлүгәәннәәһини дуу, холуобунай эппиәтинәһинән көрүллүбүт боростуой күлүгәәннәәһини дуу оҥордохторуна, онуоха кинилэр хамнастара суох буоллаҕына, ыстарааптара әбәтәр хаайыыга олорбут ороскуоттара төрөппүттәриттән әбәтәр төрөппүттәрин солбуйар дьонтон тутуллуохтаах.

Күлүгәәннәәһини утары охсуһууга тәрилтәләр салайааччыларыгар, профсоюзнай тәрилтәләргә улахан бырааптар бәрилиннилэр. Ол курдук кыра күлүгәәннәәһини әбәтәр холуобунай эппиәтинәһинән көрүллүбүт күлүгәәннәәһини оҥорбут киһиэхэ тәрилтә салалтата, профсоюз месткомун кытта сөбүлэһэн баран, маннык миәрәләртән биирдәстәрин туттуон сөп:

үләтигәр ылар бириәмийәтин барытын әбәтәр сороҕун сотуу;

сынньанар сиргә әбәтәр санаторийга ылыахтаах путевкатын быһыы;

дьиәни ылар уочаратын кәннин диәки көһөрөн биәрии.

Урут киһи сыл иһигәр үсүһүн кыра күлүгәәннәәһини оҥордоҕуна, холуобунай эппиәтинәскә тардыллара. Аны киһи сыл иһигәр иккис кыра күлүгәәннәәһини оҥордоҕуна холуобунай эппиәтинәскә тардыллар.

Саҥа сокуонунан холуобунай эппиәтинәһинән көрүллэр боростуой күлүгәәннәәһин иһин 6 ыйтан 1 сылга диәри күлүүс хаайыытыгар уруллар. Итинник буруй иһин урут 3 ыйтан 1 сылга диәри күлүүс хаайыыта көрүлләрә. Оттон урут итинник характердаах буруй иһин 10-тан 50 солкуобайга диәри кәәмәйдәах ыстараап олохтоммут әбит буоллаҕына, билигин 30-тан 50-нна диәри буолла.

Соруйан күлүгәәннәәһин иһин урут 3 ыйтан 5 сылга диәри хаайыынан накаастаныллара, ол аны 1 сылтан 5 сылга диәри хаайыынан уларытылынна.

Сокуон күлүгәәннәәһини бохсуу олох саҥа көрүҥүн олохтоото. Ол курдук өскөтүн холуобунай эппиәтинәһинән көрүллэр боростуой күлүгәәннәәһин уонна соруйан күлүгәәннәәһин сааны, быһаҕы кастеты, о.д.а. дьону әмсәҕәлэтэр аналлаах сәби туттуунан әбәтәр туттарга сананыынан доҕуһуолламмыт буоллаҕына, 3-тән 7 сылга диәри күлүүс хаайыытынан боруостанар. Урут күлүгәән киһи олоҕор улахан куттала суох бааһырдыыны оҥордоҕуна, кини буруйун соруйан күлүгәәннәәһин курдук көрүллэрә уонна 3 ыйтан 5 сылга диәри хаайыыга уруллара.

Саҥа сокуон буруйу итирик сылдьан оҥорууну эппиәтинәһи ыаратар түбәлтәнән аҕар. Урут маннык бырааабыла олохтоно илигә, сокуонунан да көрүллүбәтәҕә.

Өскөтүн кыра күлүгәәннәәһини ханна да үлэлээбәт киһи (холобур, дьиә хаһаайката) оҥорбут буоллаҕына, ыстарааба әбәтәр хаайыыга олорбут ороскуота кини малыттан атыыланан төлөнөр.

Күлүгәән бәйәтин дьаайыыларын түмүгәр хоромньуну оҥордоҕуна, кинитән ол хоромньуну ирдәәһин суоҕун да үрдүнэн, суут уураҕын ын төлөтүллүөхтәах. Урут буоллаҕына күлүгәән оҥорбут хоромньутун тэрилтәләр әбәтәр чааһынай дьон ирдәстәхтәринэ әрэ суутунан төлөттөрүлләрэ.

Административнай органнар, өскөтүн киһи аан маннай кыра буруйу оҥорбут буоллаҕына уонна ол буруйу оҥорбут киһи бәйәтин коллективыгар иитиллиэн сөптөөх диэн түмүккэ тиийдәхтәринэ, общественнай сәмәлааһининэн хаалларыахтарын сөп. Ол эрээри итинник практика административнай органнар өттүлэриттэн сәдәхтик туттуллуоҕа.

Мантан да көрдөххө, саҥа сокуон күлүгәәннәәһин иһин эппиәтинәһи улаханнык кытаатыннарда. Ону сэргэ кини күлүгәәннәәһини утары охсуһууга милиция, прокуратура уонна суут органнара общественноска уруккутааҕар күүскэ тирэҕирэри модьуйар. Манан сибәәстәән, тәрилтәләр салайааччылара, профсоюзнай, комсомольскай тәрилтәләр, олохтоох Советтар, народнай дружиналар, табаарыстыы сууттар иитэр үлэлэрин тосту тупсараллара эрэйиллэр.

БАЛЫҐЫ БУЛТААҺЫНЫ КҮҮҺҮРДҮӨХХӘ!

БАЛЫК — клеткалаах кыыл аһылыгын биир сүрүн көрүҥэ. Биһиәхэ балыгы ордук сайыҥҥы өттүгэр бултуохха сөп. Быйыл совхоз үрдүнэн 160 центнер балык бултанара былааннга көрүллүбүтэ.

Бу дьыалаҕа арыйда тәрәәһиннәәхтик совхоз „Победатааҕы“ учаастага ылсыста. Манна бу ыйы 1 күнүнәәҕи туругунан 34 центнер балык бултанан, кырса аһылыгар барда. Учаастак балыксыттара билиҥнилэрин курдук үлэлии турдахтарына, сыллааҕы былааннарын толорор кыахтаахтар, ол әбәтәр кинилэр сыллааҕы сорудахтарын аҥарын толордулар. Учаастак балыгы бултуур 3 бириґәәдәлләх.

Оттон совхоз Харыйалаахтааҕы отделениетыгар балыгы бултааһын олус мөлтөх. Управляющай таб. Васильева П.И. сайын үтүөтә ааһыар диэри бу үлэҕэ бөлҕөмтотун уура илик, биир да балыгы бултуур бириґәәдә тэриллибәтэ. Арай сааскы өттүгэр Типянов Н.Н. оҕонньор мундуну бултаабыта да, дуоннааҕы ылбатаҕа. Инньэ гынан, бу ыйы 1 күнүнәәҕи туругунан отделение 65 центнер балыгы бултуохтааҕын оннугар сыччах 5,6 центнери эрэ бултаата. Мантан да көрдөххө, балыктааһын былаана тохтор кутталлаах.

Билләрин курдук, быйылгы дьыл хайа да дьыллааҕар балыктаах. Былааннарын толорор иннитэн Харыйалаахтар бу күннэргэ кырата буоллаҕына 9 киһилэрэ балыксыттар 3 бириґәәдәлэрин тэрийдэхтэринэ сатанар.

Төһө эмэ балык баарын үрдүнэн ону кыайан бултаабакка, клеткалаах кыыллارга табабыт этин сиэтэ олороробут ханан табыллыай?! Ити туһунан Харыйалаах отделениегын салалтата толкуйдаан көрүөхтәах.

Биһиги клеткалаах кыыларбытын чэпчэки сыаналаах аһылыгынан аҥатан, кыыл тириитин себестоимоһын намтатар соруктаахпыт. Онон балыгы бултааһыны күүһүрдэр әбәәһинәстәәхпит.

Н. И. НИКОЛАЕВ,
совхоз старшай охотовед-зверовода.

Көхтөөхтүк үлэлээтибит

БЫЙЫЛ биһиги, совхоз Харыйалаахтааҕы отделениетын кирпииччэ үктээччиләрэ, көхтөөхтүк үлэлээтибит. Үлэбитин от ыйын 6 күнүгэр саҕалаабыппыт уонна бу ыйы 8 күнүгэр бүтэрдибит. Аны уматыыга киирэбит.

30000 устуука кирпииччэни үктүүргэ бэриллибит соругу толордубут. Былаан быһыытынан хас биирдии улахан киһи 2000, оҕо 1250 устуука кирпииччэни үктүөхтээҕэ.

Биһиги сүүрбэччэ буолан үлэлээтибит, онтон баһыйар өттө—оскуола оҕолоро. Бары да сорудаҕы чиэстээхтик толорор иһин кыһанныбыт.

Оҕолор маладьыастык үлэлээтиләр. Сорохтор тустаах былааннарын куоһартаатылар. Ол курдук Сергеева Галя 1270, Семенов Коля, Николаев Боря 1540-нуу устуука кирпииччэни үктээтиләр. Онон оҕолорго, отделениеҕа улахан туһаны оҥорбуттарын иһин, махтанабыт уонна кэлэр да өттүгэр көмөлөһүөхтэрэ диэн эрэнэбит.

Хомойуох иһин, оҕолор ортолоругар киһи тылын аанньа истибэттэр да суох буолбатахтар. Холобур, Николаева Галя. Кини сирэй былаанын толорботун ааһан, улахан дьону кытта мөккүһэр, этиһэр.

58 саастаах пенсионерка Христофорова Христина Афанасьевна 1000 устуука кирпииччэни үктээн туттаран, былааммытын толоррбутугар бэртээхэй күүс-көмө буолла.

С.К. ПАВЛОВА,
кирпииччэ үктээччилэр биригэдэлэрин биригэдьиирэ.

ФОТОИНФОРМАЦИЯ

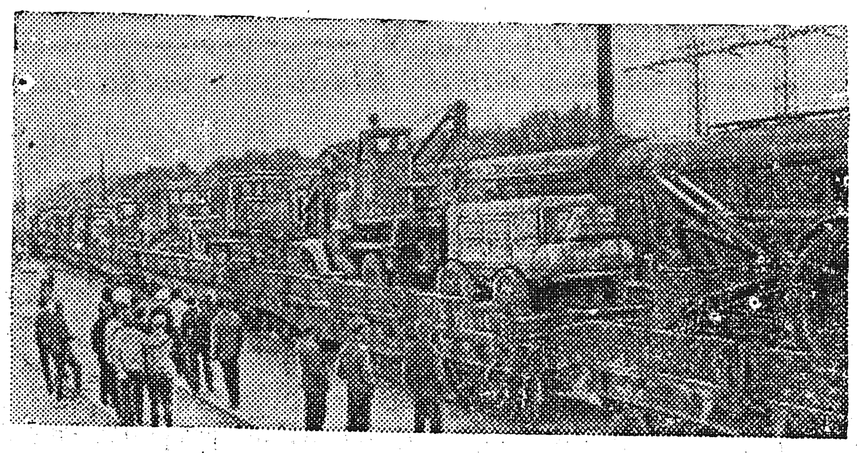

СИР хамсааһыныттан эмсэҕэлээбит Ташкеҥҥа бүттүүн советскай норуот көмөлөһөр. Онуоха бэйэлэрин кылааттарын сибиряктар, украинецтар, атын да республикалар, уобаластар үлэһиттэрэ киллэрэллэр. Узбекистан столицатын аадырыһыгар массыыналар, эмтэр, оборудованиелар кэлэллэр.

СНИМОККА: Донецтан тутуу техникатын тиэнэн Ташкеҥҥа кэлбит аналлаах поезд.

БЫЛЫРЫЫН кыраныысса таһыгар мөлүйүөнтэн тахса советскай туристар сылдьыбыттара. Кинилэр әлбэх дойдулар норуоттарын культураларын, олохторун-дьаһахтарын кытта билсиспиттэрэ, айылҕа кэрэ көстүүлэригэр абылаппыттара, ааспыт кэмнэр өйдөбүнньүктэрин көрбүттэрэ, араас предприятиеларга сылдьыбыттара, бэйэлэрин коллегаларыныын көрсүспүттэрэ, опыттарын атастаспыттара.

Быйыл кыраныысса таһыгар туристыы барыы өссө әлбәәтэ.

Социалистическай дойдулар устун айаҥҥа Советтар дойдуларын представителлэрэ саҥа олоҕу тутууга киһи кэрэхсиэҕин, үөрэниэҕин бэрт элбэҕи көрөллөр-биләллэр.

СНИМОККА: советскай туристар Чехословакия столицатыгар Прагаҕа Кремли—Градчаны көрөллөр.

Редактор Г. М. СЕМЕНОВ.

РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөөн бөһүөлэгэ, Октябрьскай уулусса 16 №-рэ. Телефон—51

Өлөөн оройуонунааҕы типография. Тахсар ахсаана 467. Сакааһын №-рэ 66